

DECIZIE nr. 104 din 20 ianuarie 2009

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. I și II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75 /2008](#) privind stabilirea de măsuri pentru soluționarea unor aspecte financiare în sistemul justiției

EMITENT • **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 73 din 6 februarie 2009**

Data intrării în vigoare 06-02-2009

Ioan Vida - președinte

Aspazia Cojocaru - judecător

Acsinte Gaspar - judecător

Petre Lăzăroiu - judecător

Ion Predescu - judecător

Puskas Valentin Zoltan - judecător

Tudorel Toader - judecător

Augustin Zegrean - judecător

Ion Tiucă - procuror

Doina Suliman - magistrat-asistent-șef

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75 /2008](#) privind stabilirea de măsuri pentru soluționarea unor aspecte financiare în sistemul justiției, excepție ridicată din oficiu de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția civilă și de proprietate intelectuală în dosarele nr. 398/116 /2008, nr. 2.173/122/2007, nr. 4.175/97/2007, nr. 506/116/2008, nr. 7.777/62/2007, nr. 59/40/2008, nr. 4.949/111 /2007, nr. 5.999/1/2008, nr. 3.376/109/2007, nr. 593/98/2008 și nr. 653/109/2008.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Curtea, având în vedere obiectul identic al excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 2.301D/2008 - 2.311D/2008, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor.

Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor.

Curtea dispune, în temeiul [art. 53 alin. \(5\) din Legea nr. 47/1992](#), conexarea dosarelor nr. 2.302D/2008 - 2.311D /2008 la Dosarul nr. 2.301D/2008, care este primul înregistrat.

Cauza este în stare de judecată.

Reprezentantul Ministerului Public, considerând că sunt înfrânte prevederile constituționale ale art. 115 alin. (4) și (6) și ale art. 21 alin. (3), pune concluzii de admitere a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. I și II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2008](#).

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

Prin încheierile pronunțate în dosarele nr. 398/116/2008, nr. 2.173/122/2007, nr. 4.175/97/2007, nr. 506/116/2008, nr. 7.777/62/2007, nr. 59/40/2008, nr. 4.949/111/2007, nr. 5.999/1/2008, nr. 3.376/109/2007, nr. 593/98/2008 și nr. 653/109/2008, Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția civilă și de proprietate intelectuală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2008](#) privind stabilirea de măsuri pentru soluționarea unor aspecte financiare în sistemul justiției.

Excepția a fost ridicată, din oficiu, de instanța de judecată cu ocazia soluționării unor recursuri formulate împotriva unor sentințe pronunțate de secțiile civile ale tribunalelor în cauze având ca obiect "drepturi bănești".

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că dispozițiile de lege criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 115 alin. (4) și (6) și art. 21 alin. (3), pentru următoarele motive:

1. Dispozițiile [art. I și II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2008](#) sunt neconstituționale prin raportare la prevederile art. 115 alin. (4) din Constituție, deoarece nu există o situație extraordinară legată de competența de soluționare a cauzelor a cărei reglementare să nu poată fi amânată. Aceste dispoziții de lege cuprind norme de procedură referitoare la competența de soluționare a cauzelor în primă instanță și în recurs; or, aspectele și implicațiile financiare legate de punerea în executare a hotărârilor judecătorești nu își pot găsi o soluție în aceste norme, indiferent dacă acestea sunt legiferate pe calea unei proceduri legislative obișnuite sau de urgență. Nici unificarea practicii judiciare nu poate fi realizată prin simpla schimbare a competenței de soluționare a cauzelor, ci doar prin mijloace procedurale specifice puse la dispoziția judecătorului de Codul de procedură civilă, legea de organizare judecătorească și regulamentul de organizare și funcționare a instanțelor judecătorești. Astfel, art. 329 din Codul de procedură civilă, reglementând instituția recursului în interesul legii, dă dreptul procurorului general și colegiilor de conducere ale curților de apel să solicite Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe asupra chestiunilor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești, pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii pe întreg teritoriul României. În ceea ce privește drepturile salariale ale personalului din sistemul justiției, instanța supremă s-a pronunțat deja prin mai multe decizii date de Secțiile Unite în temeiul art. 329 din Codul de procedură civilă.

2. [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2008](#) este neconstituțională, deoarece a nesocotit limitele prevăzute de art. 115 alin. (6) din Constituție, prin efectele păgubitoare asupra unei instituții fundamentale a statului, Înalta Curte de Casație și Justiție. Astfel, deși scopul declarat al ordonanței este reglementarea anumitor aspecte financiare în sistemul justiției, dispozițiile acesteia cuprind norme de procedură civilă referitoare la competența de soluționare în primă instanță și în recurs a cererilor ce au ca obiect acordarea unor drepturi salariale. Or, normele de competență nu oferă nicio soluție aspectelor financiare legate de punerea în executare a hotărârilor judecătorești, dar, prin reglementarea oferită, afectează grav Înalta Curte de Casație și Justiție prin supradimensionarea activității, consecințele pe termen lung repercutându-se asupra celerității și calității actului de justiție.

3. Intervenția Guvernului prin această ordonanță de urgență contravine art. 21 alin. (3) din Constituție, în condițiile supraîncărcării instanței supreme, care nu are o secție specializată în soluționarea litigiilor de muncă.

Potrivit prevederilor [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Avocatul Poporului apreciază că dispozițiile [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2008](#) sunt neconstituționale, deoarece nu satisfac exigențele prevederilor constituționale ale art. 115 alin. (4) și (6) și art. 21 alin. (3).

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, ale art. 1 alin. (2), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Deși Curtea Constituțională a fost sesizată cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2008](#) privind stabilirea de măsuri pentru soluționarea unor aspecte financiare în sistemul justiției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 462 din 20 iunie 2008, în ansamblul său, în realitate, obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum reiese din motivarea acesteia, îl constituie numai dispozițiile art. I și II din ordonanță.

Astfel, textele de lege asupra cărora urmează să se pronunțe Curtea Constituțională au următorul cuprins:

"Art. I. - (1) Cererile având ca obiect acordarea unor drepturi salariale, formulate de personalul salarizat potrivit [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2006](#) privind salarizarea și alte drepturi ale judecătorilor, procurorilor și altor categorii de personal din sistemul justiției, aprobată cu modificări și completări prin [Legea nr. 45/2007](#), cu modificările și completările ulterioare, precum și potrivit [Ordonanței Guvernului nr. 8/2007](#) privind salarizarea personalului auxiliar din cadrul instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, precum și din cadrul altor unități din sistemul justiției, aprobată cu modificări prin [Legea nr. 247/2007](#), cu modificările ulterioare, sunt soluționate, în primă instanță, de curțile de apel.

(2) Recursul împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de curțile de apel se judecă de Înalta Curte de Casație și Justiție.

Art. II. - (1) Dispozițiile art. I se aplică și proceselor în curs de judecată, având ca obiect soluționarea cererilor privind acordarea unor drepturi salariale formulate de personalul din sistemul justiției, începute sub legea anterioară.

(2) Cauzele prevăzute la alin. (1) aflate în curs de judecată în fond la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență vor fi trimise de îndată spre soluționare curților de apel, prin încheiere care nu este supusă niciunei căi de atac.

(3) Recursurile împotriva hotărârilor pronunțate cu privire la cererile prevăzute la alin. (1) aflate pe rolul curților de apel la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență se trimit de îndată la Înalta Curte de Casație și Justiție, prin încheiere care nu este supusă niciunei căi de atac."

În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, instanța supremă invocă înfrângerea prevederilor art. 115 alin. (4) și (6) și art. 21 alin. (3) din Constituție, potrivit cărora:

- Art. 115 alin. (4) și (6): "(4) Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență numai în situații extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată, având obligația de a motiva urgența în cuprinsul acestora. [...]"

(6) Ordonanțele de urgență nu pot fi adoptate în domeniul legilor constituționale, nu pot afecta regimul instituțiilor fundamentale ale statului, drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute de Constituție, drepturile electorale și nu pot viza măsuri de trecere silită a unor bunuri în proprietate publică.";

- Art. 21 alin. (3): "Părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil."

Examinând susținerile autorului excepției, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate este întemeiată în sensul și pentru motivele ce se vor arăta în continuare.

Astfel cum rezultă din nota de fundamentare care însoțește [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2008](#), existența situației extraordinare, de care textul constituțional condiționează posibilitatea Guvernului de a recurge la această modalitate de delegare legislativă, este justificată, în primul rând, de "faptul că justiția trebuie să reprezinte

un factor esențial de echilibru și stabilitate socială într-un stat de drept și că în realizarea deplină a acestui rol se impun o unificare a practicii judiciare și o asigurare a stabilității raporturilor juridice, inclusiv în domeniul stabilirii drepturilor salariale ale personalului din sistemul justiției", de asemenea, de "necesitatea asigurării unui cadru unitar privind administrarea fondurilor în domeniul justiției" și de "imperativul identificării de noi resurse financiare în vederea îmbunătățirii capacității administrative a instanțelor și parchetelor". Totodată se mai arată că s-au luat în considerare "dificultățile întâmpinate până în prezent în ceea ce privește executarea hotărârilor judecătorești având ca obiect drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sistemul justiției", precum și "consecințele negative pe care le presupune pentru bugetul de stat întârzierea identificării unor soluții eficiente pentru punerea în executare a hotărârilor judecătorești având ca obiect soluționarea cererilor privind acordarea unor drepturi salariale formulate de personalul din sistemul justiției". În fine, se are în vedere și "faptul că întârzierea adoptării unor măsuri legislative conduce la crearea unor diferențieri cu privire la modalitatea de stabilire și la cuantumul drepturilor salariale acordate în temeiul hotărârilor judecătorești pronunțate în domeniul stabilirii drepturilor salariale ale personalului din sistemul justiției".

Curtea observă că aceste elemente cuprinse în nota de fundamentare nu sunt de natură să justifice adoptarea ordonanței de urgență, în condițiile stabilite de art. 115 alin. (4) teza întâi din Constituție. [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2008](#) nu a fost motivată de necesitatea unei situații extraordinare a cărei reglementare nu putea fi amânată, ci a fost impusă de diverse situații cu implicații financiare legate de punerea în executare a hotărârilor judecătorești. Aceste aspecte ce țin de oportunitatea adoptării reglementării nu își pot găsi însă soluționarea în modificarea unor norme ce reglementează competența în primă instanță și în recurs.

Mai mult, niciunul dintre obiectivele [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2008](#) nu este susceptibil de a fi atins prin măsura schimbării de competență, adică prin derogare de la dreptul comun în materia litigiilor de muncă, în domeniul acțiunilor privind valorificarea drepturilor salariale ale personalului din justiție. Din această perspectivă, intervenția legiuitorului delegat pentru schimbarea competenței de judecată, numai pentru o categorie de litigii, în vederea unificării practicii, nu se justifică. De altfel, unificarea practicii privește întreaga jurisprudență, iar nu numai o categorie de cauze ale personalului din sistemul justiției. Singurul instrument procedural prin care se asigură unificarea practicii judiciare, pornind de la obligativitatea dezlegării date problemelor de drept de către instanța supremă, este recursul în interesul legii, reglementat prin art. 329 din Codul de procedură civilă.

De asemenea, Curtea constată că dispozițiile [art. I și II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2008](#), reglementând modificarea competenței de soluționare a litigiilor având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sistemul justiției, înfrâng și prevederile art. 115 alin. (6) din Constituție, deoarece afectează regimul unei instituții fundamentale a statului, Înalta Curte de Casație și Justiție, al cărei statut constituțional este prevăzut de prevederile art. 126 alin. (4) din Constituție, potrivit cărora "Compunerea Înaltei Curți de Casație și Justiție și regulile de funcționare a acesteia se stabilesc prin lege organică".

În continuare, Curtea reține că stabilirea în competența instanței supreme a soluționării recursurilor împotriva hotărârilor pronunțate de curțile de apel în primă instanță are ca efect extinderea sferei sale de competență și supradimensionarea activității acesteia, în condițiile în care, potrivit [Legii nr. 304/2004](#) privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu funcționează în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție o secție specializată în soluționarea conflictelor și litigiilor de muncă.

În fine, Curtea constată că dispozițiile ordonanței de urgență deduse controlului nu satisfac nici exigențele art. 21 alin. (3) din Constituție în ceea ce privește soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, întrucât supradimensionarea activității instanței supreme are repercusiuni asupra judecării cu celeritate a cauzelor, afectând grav calitatea actului de justiție.

Având în vedere argumentele expuse, Curtea reține că nerespectarea normelor constituționale ale art. 115 alin. (4) și (6) și art. 21 alin. (3) atrage și înfrângerea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5), potrivit cărora, "În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie".

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#),

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată, din oficiu, de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția civilă și de proprietate intelectuală în Dosarele nr. 398/116/2008, 2.173/122/2007, 4.175/97/2007, 506/116/2008, 7.777/62/2007, 59/40/2008, 4.949/111/2007, 5.999/1/2008, 3.376/109/2007, 593/98/2008 și 653/109/2008 și constată că dispozițiile [art. I și II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2008](#) privind stabilirea de măsuri pentru soluționarea unor aspecte financiare în sistemul justiției sunt neconstituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Pronunțată în ședință publică din data de 20 ianuarie 2009.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

prof. univ. dr. IOAN VIDA
Magistrat-asistent-șef,
Doina Suliman